

Forat mític

Terra Mítica,
el parc temàtic
creat per obsessió
d'Eduardo Zaplana,
es troba en una situació
financera límit que,
per ara, s'ha resolt amb
una operació acordió,
tàctica que consisteix
a baixar el valor
de les accions
a través d'una reducció
i una immediata
ampliació de capital.
El Consell insta
els accionistes a no
abandonar el projecte.

La diferència entre Terra Mítica i altres projectes faraònics d'Eduardo Zaplana, com ara la Ciutat de les Arts i les Ciències, és que aquest últim té un sentit promocional real que el parc d'atraccions no té. És cert que una de les principals utilitats que els valencians han trobat al complex dissenyat per Santiago Calatrava és la de decorat per fer-se les típiques fotos de la boda, cosa que no diu molt de l'interès científic, i que l'Oceanogràfic és més circenc que instructiu –amb espectacle carrincló de dofins inclòs–; però, si més no, transmeten la imatge de *país de les meravelles* que el PP vol oferir del territori valencià.

Però Terra Mítica, què fa? No res, realment. És un parc d'atraccions com tants, massa prop de Port Aventura com per justificar-ne la inversió –en el moment inaugural, 70.000 milions de pessetes–, i situat en una àrea massa saturada d'oferta com és Benidorm (Marina Baixa). No proporciona cap aire diferencial al País Valencià, no vesteix, no situa: no és, deixant de banda els fets comercials, necessari en cap sentit.

El columnista César Gavela escrivia en *El País*: “La societat valenciana, en la seua majoria, va saludar amb optimisme Terra Mítica, una obsessió voluntarista i una mica destarificada que, a banda de fer rics diversos propietaris de pedregars, endolcia encara més la potent oferta lúdica de Benidorm, capital europea del turisme de sol i platja. La prodigiosa urbs que va inventar el Me-

diterrani a l'americana amb els seus gratacels blancs i les seues discoteques a l'alba, la seua mar verdosa i neta i la seua sorra caribenya, els seus carrers californians i les seues paelles monumentals [...] i enmig d'aquest malbaratament d'anatomies i de gestos, d'indumentàries i llengües, es fa molt costa amunt acostar-se als ressecs desmunts de Terra Mítica, a les seues atraccions en el desert i a la seua calor desarbrada.”

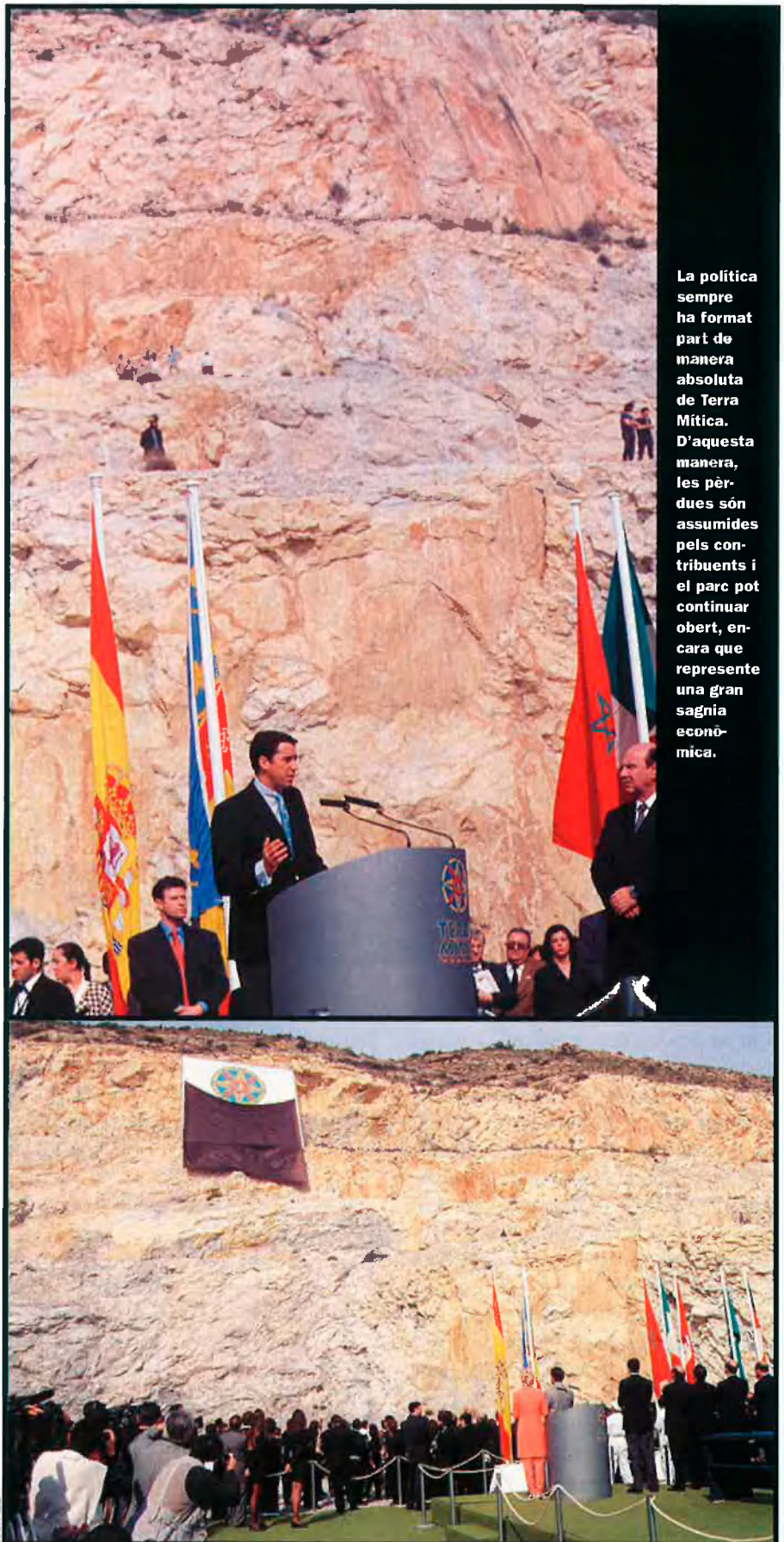
Error de gènesi. I és que Gavela incideix en el moll de l'os inicial de tots els grans problemes que arrossega el parc: la desafortunada, per sufocant i esgotadora, ubicació del complex. Als estiuejants de Benidorm no els fa cap falta anar a Terra Mítica, perquè ja tenen el millor parc d'atraccions social i humà en el mateix Benidorm. S'hi podrien acostar si l'experiència els poguera resultar còmoda, més enllà de l'al·licient d'unes atraccions centrades en la velocitat i les sensacions abruptes (tot i que, segons les previsions inicials, havien de ser més plurals). Però la calor immisericorde –hi ha molt poca ombra–, la sensació de sequedat que afecta uns terrenys recuperats després d'un incendi –els ecologistes diuen que va ser intencionat–, i el cansament de pujar contínuament –el parc es troba en la falda d'una muntanya–, desmotiven cada any milers i milers de turistes, que no veuen en aquesta Terra Mítica una mena d'imprescindible Eurodisney gre-

collatí, sinó una oferta d'oci complementària a les moltes que els ofereix Benidorm, i per tant, i per això, prescindible.

El Govern valencià preveia que més de 30.000 persones visitarien diàriament aquest complex lúdic. Però la realitat ha quedat molt lluny d'això. Perquè, si bé la previsió anual apuntava que el parc rebria 2,1 milions de visitants l'any 2002, ni tan sols es va arribar al milió i mig. Per la seua banda, el deute també ha evolucionat per un camí ben distint a l'estimat pels seus responsables, que, en canvi, no han deixat d'anunciar que prompte —l'any 2005— hi haurà beneficis. De fet, el deute va passar dels 236,3 milions d'euros amb què es va tancar l'exercici 2001, als 259,9 milions registrats dotze mesos després. Les pèrdues oficials, però, són de 100 milions d'euros. Cal dir també que el 1998 els polítics anunciaren que el parc, quatre anys després —per tant, dos anys després de la seua obertura al públic, que es va produir l'any 2000—, arribaria a tenir un considerable benefici net. En canvi, l'any 2002 el resultat net va registrar un dèficit de 34,4 milions d'euros. En resum, una autèntica catàstrofe financera per a qualsevol empresa que es considere així ella mateixa.

Això, en canvi, no impedeix a l'actual president de la Diputació d'Alacant, José Joaquín Ripoll, exvicepresident del Govern valencià i home total de Zaplana, dir que el parc "funciona de meravella". Si no fóra perquè, estèticament, significaria un fracàs salvatge de Zaplana, i una metàfora derrotista de tota la seua política pública de venda de cures —que avui, com a portaveu del Govern espanyol, ni ell ni el PP es podrien permetre de cap manera—, Terra Mítica seria avui un projecte condemnat.

En canvi, és un projecte que continuarà existint i expandint-se de manera absurda i suïcida, coste el que coste. Perquè Zaplana s'hi juga molt: Terra Mítica, en el seu moment, va representar la seua consolidació com a suposat liberal capaç de crear grans projectes del no-res, i convertir-los en grans aparells de propaganda. En el seu moment, i després que Port Aventura aconseguira

La política sempre ha format part de manera absoluta de Terra Mítica. D'aquesta manera, les pèrdues són assumides pels contribuents i el parc pot continuar obert, encara que represente una gran sagnia econòmica.

L'ambientació resulta bàsica en Terra Mítica, però ha d'enfrontar-se a la renovació constant, perquè això ho fan altres parcs, com ara Port Aventura.

BRATIS I CAMPS

gran èxit i fóra anunciat per la premsa com un dels negocis d'oci més visionaris del moment, Zaplana ofería al PP de Madrid un punt de vista esperançador: en temps rècord, ell seria capaç d'erigir un parc temàtic d'ascendència i intervenció netament *populars* que doblegaria Port Aventura, la seua preeminència en el sector i la seua significació.

Zaplana ho va aconseguir aprofitant uns terrenys erms –que es varen cremar quan ell era alcalde de Benidorm–, esquivant impediments legals, pressionant amb gran intensitat empresaris afins, empentant les caixes valencianes a formar part del negoci... I també finançant amb diners públics un projecte netament personal que, llevat d'ell mateix, no havia il·lusionat realment ningú. Va impulsar, de fet, la creació de la

Societat Projectes Temàtics, una empresa pública que posseeix el 14,68% de les accions del parc. Entre la CAM i Bancaixa i, amb el PP representat majoritàriament en els consells decisoris

El complex no està preparat perquè el client s'hi quede dos dies, que és l'oferta que deixa diners

de les caixes, arriben al 30% de les accions. La resta d'accionistes són empreses com ara Lladró, Grup Ballester o Manuel Taberner, beneficiades en múltiples ocasions pel poder popular.

Els grups polítics en l'oposició sempre han criticat la sagnia pública que representa Terra Mítica, i la terrible obligació per a les caixes que representa la seua participació tan poc rendible. A més a més, entre els sectors conservacionistes, el complex també ha representat des del principi un motiu d'humiliació i escàndol. De fet, la construcció de Terra Mítica va desencadenar un seguit de denúncies arran de diverses agressions directes sobre el medi i de les conseqüències futures sobre l'entorn. Com ja es va publicar al seu moment en aquest mateix setmanari, la demanda d'aigua, la destrucció de barrancs, la modificació del traçat de vies pecuàries, la instal·lació d'abocadors, dessaladores, camps de golf o la contaminació acústica són una mostra significativa dels impactes ambientals generats i intensificats pel complex d'oci.

Error de desenvolupament. El seu desenvolupament, a més a més, ha estat acompanyat per un seguit de grans errors estratègics. Tots els parcs temàtics presenten pèrdues en els seus exercicis. L'any 2002, Port Aventura ha perdut 4,8 milions d'euros. Ara bé, el resultat del parc ha resultat satisfactori per a l'empresa, que l'any passat va inaugurar dos hotels de quatre estrelles i un nou parc aquàtic, inversions que han implicat uns costos financers que han distorsionat els resultats. En els darrers quatre anys, l'empresa propietària, Universal Mediterrània, ha invertit 200 milions d'euros en la transformació del parc en un complex immobiliari i d'oci.

Què ha passat, en canvi, en Terra Mítica? Que l'empresa gestora, la multinacional Paramount, no participa de la propietat del parc... ni vol participar-hi, cosa que, evidentment, no desperta l'entusiasme entre els possibles inversors. Paramount, tot allò que estaria disposada a fer seria pagar en carn: és a dir, podria invertir en el parc construint-hi atraccions que siguen propietat de la mateixa multinacional. De

Tres escenes que representen moments estel·lars en una de les atraccions aquàtiques del parc, unes atraccions que es basen essencialment en el vertigen i la velocitat, i, tot i que ofereixen gran impacte, deixen fora aquells clients que prefereixen emocions menys intenses.

moment, Paramount és la gestora del parc, i els seus punts de vista, a banda de concretar-se en una lògica retallada de despeses de funcionament, apunten cap a un tipus de promocions un punt pretensives. De fet, Terra Mítica ha signat un acord amb una productora nord-americana, Horse Creek Productions, per gravar vídeos comercials sobre les atraccions més vertiginoses del parc. Perquè Horse Creek està especialitzada en la venda i distribució de material audiovisual per als fanàtics americans dels parcs d'atraccions.

D'aquests, n'hi ha molts als Estats Units, on els parcs d'atraccions són una mena de llocs de reunió familiar i de trobada d'amics, però no a Europa, i més concretament, a l'estat espanyol, els territoris d'on provenen la majoria de visitants del parc. Però algú pot pensar que a Europa o a l'estat espanyol podran tenir una eixida de venda raonable aquestes promocions? Són els inconvenients de tenir una gestora aliena, en cos, ànima i capital.

A més a més, el parc ha basat els seus esforços en la captació de clients, i no a mantenir-los dins del parc, o a fidelitzar-los. Els costos d'explotació de qualsevol parc temàtic són els mateixos

tant si el visitant hi va una vegada, com si hi va moltes. En canvi, a major afluència, s'aconsegueix més rendibilitat, gràcies a les despeses en l'interior del parc. En canvi, Terra Mítica no ofereix establiments perquè el client hi pernocte —a banda que un supercentre hotelier com Benidorm es troba massa prop— i tampoc no ofereix grans avantatges —en forma de descomptes, o una política agressiva d'entrades reduïdes— al client fidel.

Error final. Però no hi ha hagut cap reflexió al respecte —si més no, no ha transcendit— i el parc continua un camí confús, enfonsant-se en complicades operacions financeres en les quals Zaplana encara té pes. Les caixes haurien de concedir un crèdit al parc per

Paramount gestiona el parc, però no és accionista de Terra Mítica

valor de 60 milions d'euros. Aquest estiu vencia el termini per tornar el crèdit, cosa que ha estat impossible de dur a terme, i va començar una dura batalla entre les caixes i la resta d'accionistes per posar en marxa una operació acordada, una estratègia financera per a empreses totalment desesperades, basada en la reducció del preu de les accions, per augmentar-lo simultàniament fins a un punt sempre inferior al que tenien abans.

Això perjudica els petits accionistes —els empresaris amics de Zaplana— i beneficia les caixes, que obtindrien un major control efectiu del parc, i sense perdre tants diners. La intervenció directa de Zaplana des de Madrid ha aconseguit que la reducció del capital haja estat només de 100 milions d'euros, 40 menys d'allò que exigien les caixes perquè el sanejament de les finances fóra efectiu. L'ampliació ha estat de 110 milions d'euros. Amb això s'han de conformar, mentre el conseller d'Economia valencià, Gerardo Camps, ha instat els accionistes a "continuar en el projecte". La resta de valencians hem de continuar-hi per força.

Joan M. Oleague